

Samkeppniseftirlitið

Endurskoðunarskýrsla fyrir 2017

Efnisyfirlit

1	Inngangur	3
2	Niðurstöður og ábendingar	4
3	Fjárveitingar og rekstur	5
3.1	Fjárveitingar	5
3.2	Rekstraráætlun.....	5
3.3	Niðurstöður/ábendingar	5
4	Innra eftirlit.....	6
4.1	Inngangur	6
4.2	Umfjöllun	6
4.3	Niðurstöður/ábendingar	6
5	Fylgni við lög og reglur.....	7
5.1	Inngangur	7
5.1.1	Ferðakostnaður.....	7
5.1.2	Opinber innkaup	7
5.1.3	Endurgreiddur virðisaukaskattur	7
5.2	Niðurstöður	7
6	Endurskoðun rekstrarliða	8
6.1	Launagjöld	8
6.2	Annar rekstrarkostnaður.....	8
6.3	Niðurstöður/ábendingar	8
7	Endurskoðun efnahagsliða	9
7.1	Eignir	9
7.1.1	Breytingar á efnahag 1.1.2017.....	9
7.1.2	Áhöld og búnaður	10
7.1.3	Tengdir aðilar, ríkisaðilar	10
7.2	Eigið fé.....	10
7.2.1	Höfuðstóll	10
7.3	Skuldir	10
7.3.1	Tengdir aðilar, ríkisaðilar	10
7.3.2	Ýmsar skammtímaskuldir.....	10
7.3.3	Frestun tekjufærslu fjárfestingaheimilda	11
7.4	Niðurstöður/ábendingar	11
8	Önnur atriði	12
8.1	Staðfestingarbréf stjórnenda	12
8.2	Óhæðisyfirlýsing.....	12

1 Inngangur

Ríkisendurskoðun hefur lokið endurskoðun ársreiknings Samkeppniseftirlitsins fyrir árið 2017.

Ársreikningurinn, sem gerður er af Fjársýslu ríkisins, er byggður á bókhaldi stofnunarinnar og öðrum upplýsingum frá stjórnendum. Vakin er athygli á því að stjórnendur stofnunarinnar eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu reikningsskila og jafnframt ábyrgir gagnvart notendum reikningsskilanna. Þetta felur meðal annars í sér að bókhald og fjárhagslegt eftirlit sé fullnægjandi, að réttum reikningsskilareglum sé fylgt og að viðeigandi innra eftirlit hafi verið innleitt og skjalfest.

Endurskoðað var á grundvelli alþjóðlegra staðla um opinbera endurskoðun. Byggt er á skipulögðu ferli aðgerða og faglegu mati sem miðar að því að staðfesta fjárhæðir og aðrar upplýsingar í ársreikningnum. Endurskoðunin fól meðal annars í sér áhættugreiningu og áhættumat ársreikningsins ásamt almennum greiningaraðferðum og úrtakskönnunum og athugunum á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem fram koma í ársreikningnum.

Í samræmi við 5. grein laga um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga tók endurskoðunin mið af eftirfarandi:

- ✓ Að reikningsskil gefi glögga mynd af rekstri, fjárhagslegri stöðu og breytingu á henni á árinu í samræmi við settar reikningsskilareglur fyrir opinbera aðila.
- ✓ Að kanna innra eftirlit og hvort það tryggir viðunandi árangur.
- ✓ Að rekstur og umsvif séu í samræmi við heimildir fjárlaga, fjárukalaga og annarra laga, lögmæt fyrirmæli, samninga og starfsvenjur þar sem það á við.

Nokkur breyting var á reikningsskilaaðferðum frá þeim sem giltu fyrir árið 2016. Reikningsskil skulu hér eftir alfarið vera á rekstrargrunni. Helstu breytingar, að því er stofnefnahagsreikning og reikningsskil ársins 2017 varðar, eru eignfærsla og afskrift varanlegra rekstrarfjármuna. Skuldbinding vegna orlofs í árslok 2016 var færð til skuldar í stofnefnahagsreikningi og færð á eigið fé. Nánar er gerð grein fyrir þessu í skýrslunni. Fjárveitingum vegna fjárfestinga í varanlegum rekstrarfjármunum er ætlað að mæta kostnaði á síðari tímabilum og eru skuldfærðar sem frestaðar tekjur. Þær færast nú til tekna á eftirstöðvum notkunartíma eignanna.

Síðasta endurskoðun ársreiknings Samkeppniseftirlitsins var vegna ársins 2016.

2 Niðurstöður og ábendingar

Endurskoðun ársreiknings Samkeppniseftirlitsins fyrir árið 2017 var í meginatriðum án athugasemda. Samkeppniseftirlitið fylgir þeim lögum og reglugerðum sem gilda um bókhald og fjárreiður ríkisins. Tekjuafgangur ársins 2017 nam 5,3 m.kr. og uppsöfnuð ónýtt fjárframlög námu 9,5 m.kr. í árslok 2017.

3 Fjárveitingar og rekstur

3.1 Fjárveitingar

Fjárveitingar, samkvæmt orðskýringum í 5. tl. 3. gr. laga nr. 123/2015 um opinber fjármál (LOF), eru ráðstöfun fjárheimildar á tilteknu fjárlagaári til ríkisaðila, verkefna eða varasjóðs. Fjárheimild er heimild Alþingis, sem veitt er í fjárlögum og fjárukalögum, til ráðstöfunar á opinberu fé til málefnasviða og málaflokka.

Fjárveitingar ársins 2017 námu samtals 465,0 m.kr. Til lækkunar kom breyting vegna meðferðar fjárfestingarframlags, 7,3 m.kr. Endanleg fjárveiting ársins nam því 457,7 m.kr. Rekstrargjöld að frádregnum tekjum námu samtals 452,4 m.kr. og voru því 5,3 m.kr. lægri en fjárveitingar gerðu ráð fyrir.

Eftirfarandi tafla sýnir samanburð á fjárveitingum og rekstri á árinu 2017 og rekstri ársins 2016:

Í þús. kr.	Fjárveiting	Rekstur	Frávik	Rekstur
	2017	2017	2017	2016
Frestaðar tekjur	0	-3.491	3.491	0
Sértekjur	-4.200	0	-4.200	-445
Launagjöld	325.600	359.929	-34.329	349.610
Önnur rekstrargjöld	136.347	92.502	43.845	88.629
Afskriftir og niðurfærsla	0	3.491	-3.491	0
Samtals	457.747	452.431	5.316	437.794

Á árinu voru gerðar grundvallarbreytingar á meðferð varanlegra rekstrarfjármuna og eignakaupa. Í stað þess að gjaldfæra keyptar eignir á kaupári eru þær nú eignfærðar og afskriftir gjaldfærðar. Auk þess var orlofsskuldbinding uppfærð í stofnefnahagareikningi í upphafi árs. Tekjufærsla vegna frestaðra tekna var jöfn afskriftum.

3.2 Rekstraráætlun

Unnin var rekstraráætlun sem samþykkt var af fjármála- og efnahagsráðuneytinu og var hún færð í fjárhagskerfi ríkisins, Orra. Tekjuafgangur nam 5,3 m.kr. en samkvæmt rekstraráætlun var gert ráð fyrir 5,5 m.kr. tekjuafgangi.

3.3 Niðurstöður/ábendingar

Ekki komu fram athugasemdir við skoðun fjárveitinga til stofnunarinnar.

4 Innra eftirlit

4.1 Inngangur

Forstjóri Samkeppniseftirlitsins ber ábyrgð á skipulagi og framkvæmd innra eftirlits. Innra eftirlit felur í sér þær reglubundnu aðgerðir og ráðstafanir sem hlutaðeigandi aðili gerir til að stuðla að hagkvæmni rekstrar, öryggi fjármuna, áreiðanleika upplýsinga og almennt að því að markmiðum starfseminnar verði náð og fylgt sé lögum og reglum.

Ríkisendurskoðun ber skv. lögum að kanna innra eftirlit og meta hvort það tryggir viðunandi árangur.

4.2 Umfjöllun

Samkeppniseftirlitið er í bókhalds- og greiðsluþjónustu hjá Fjársýslu ríkisins og greiðsla launa fer fram í launakerfi ríkisins. Forstjóri og fjármálastjóri samþykkja reikninga og greiðslu launa. Athuganir á samþykktum reikningum og greiðslu launa staðfesta virkni innra eftirlits stofnunarinnar.

4.3 Niðurstöður/ábendingar

Ekki komu fram athugasemdir við skoðun innra eftirlits hjá Samkeppniseftirlitinu.

5 Fylgni við lög og reglur

5.1 Inngangur

Við fjárhagsendurskoðun ber að kanna hvort rekstur stofnunar hafi verið í samræmi við heimildir fjárlaga, fjáraulalaga og annarra laga, lögmæt fyrirmæli, starfsvenjur og rekstrarverkefni þar sem við á. Fjallað er sérstaklega um framlög og rekstraráætlun í kafla 3.

Eftirtaldir liðir voru teknir til skoðunar vegna ársins 2017:

5.1.1 Ferðakostnaður

Verklag vegna ferða- og dvalarkostnaðar er í samræmi við reglur nr. 1/2009 um greiðslu ferðakostnaðar vegna ferðalaga á vegum ríkisins.

5.1.2 Opinber innkaup

Verklagsreglum um innkaup fyrir stofnunina er fylgt og reglum ríkisins um notkun rammisamninga Ríkiskaupa er fylgt þar sem því verður við komið.

5.1.3 Endurgreiddur virðisaukaskattur

Fylgt er reglum um endurgreiddan virðisaukaskatt og sér Fjársýsla ríkisins um framkvæmdina.

5.2 Niðurstöður

Samkeppniseftirlitið fylgir almennt þeim lögum og reglum sem gilda um fjárreiður og bókhald hjá ríkisstofnunum.

6 Endurskoðun rekstrarliða

6.1 Launagjöld

Launagjöld og starfsmannakostnaður nam 359,9 m.kr. á árinu og hækkaði um 10,3 m.kr. milli ára eða 3,0%. Launakostnaður var borinn saman á milli ára og frávik greind. Mest munar um hækkun vegna 5,7 m.kr. orlofsskuldbindingar en hún var nú færð í ársreikninginn í fyrsta sinn. Ársverk árið 2017 voru 23,3 sem er fjölgun um 0,2 ársverk milli ára. Hlutfall launakostnaðar af heildargjöldum nam 78,9% árið 2017. Ákveðið úrtak úr launum var skoðað sérstaklega. Endurskoðunin var án athugasemda.

6.2 Annar rekstrarkostnaður

Rekstrargjöld voru borin saman á milli ára og helstu frávik yfirfarin. Samhliða greiningu rekstrarkostnaðar voru fylgiskjöl skoðuð og leitað skýringa. Önnur rekstrargjöld námu 96,0 m.kr. og hækkuðu um 8,3% frá fyrra ári. Mest munar um aukinn kostnað vegna sérfræðipjónustu en auk þess var um að ræða 3,5 m.kr. vegna afskrifta en þær eru nú gjaldfærðar í fyrsta sinn en áður voru eignakaup gjaldfærð.

Tekið var til skoðunar úrtak fylgiskjala á nokkrum tegundum. Fylgiskjölin voru meðal annars skoðuð með tilliti til formkrafna, efnis- og magnlýsinga, útreikninga og lotunar. Þá var kannað hvort reikningar væru efnislega réttir og hvort samþykki og önnur afgreiðsla þeirra væri í samræmi við verklagsreglu um meðferð reikninga. Minniháttar ábendingum var komið á framfæri við stofnunina og gerði hún í framhaldi af því viðeigandi leiðréttingar á bókhaldinu.

6.3 Niðurstöður/ábendingar

Ekki komu fram athugasemdir við endurskoðun rekstrarliða.

7 Endurskoðun efnahagsliða

Efnahagsliðir voru endurskoðaðir með tilliti til starfsemi stofnunarinnar, breytinga á milli ára og stöðu einstakra liða eigna og skulda. Meðfylgjandi er samanburður á efnahag í árslok 2016 og 2017, ásamt stofnefnahagsreikningi, sem gerður var þann 1. janúar 2017 vegna breytinga á reikningskilareglum.

Í árslok 2017 námu eignir 61,9 m.kr., skuldir námu 52,4 m.kr. og höfuðstóll var jákvæður um 9,5 m.kr.

Í þús.kr.	Stofnefnahagur		
	2017	1.1.2017	2016
Eignir:			
Tæki og búnaður	9.488	5.726	0
Ríkissjóður	0		7.733
Tengdir aðilar	52.387	7.773	0
Handbært fé	0	668	668
Eignir alls	61.875	14.167	8.441
Eigið fé og skuldir:			
Höfuðstóll	9.489	-22.525	4.174
Tengdir aðilar	11	0	0
Viðskiptaskuldir	0	4.267	4267
Ýmsar skammtímaskuldir	42.887	26.699	0
Frestaðar tekjur	9.488	5.726	0
Eigið fé og skuldir alls	61.875	14.167	8.441

7.1 Eignir

7.1.1 Breytingar á efnahag 1.1.2017

Sú breyting varð á reikningskilum þann 1. janúar 2017 vegna nýrra laga um opinber fjármál að eignfæra skal varanlega rekstrarfjármuni og uppfæra orlofsskuldbindingar. Í framhaldi af því var gerður nýr stofnefnahagsreikningur.

Eignfærðar voru 5,7 m.kr. vegna tækja og búnaðar en sama fjárhæð var einnig færð til skuldar sem frestaðar tekjur. Skuldfærð var 26,7 m.kr. orlofsskuldbinding og var hún jafnframt færð til lækkunar á eigin fé. Auk þess voru viðskiptareikningar flokkaðir á annan hátt en áður og urðu þá til nýjar tegundir viðskiptamanna, svo sem tengdir aðilar.

Fjárýsla ríkisins sá um uppfærslu eigna og skulda og byggði hún á fyrirliggjandi eignaskrá og upplýsingum úr launakerfi ríkisins. Tilvist eignanna var ekki staðfest við endurskoðun en forstjóri Samkeppniseftirlitsins hefur staðfest þær með samþykkt ársreiknings stofnunarinnar.

7.1.2 Áhöld og búnaður

Eignfærsla varanlegra rekstrarfjármuna er gerð frá og með árinu 2017 ásamt öðrum breytingum í kjölfar setningar laga um opinber fjármál. Yfirlit yfir áhöld og annan búnað var unnið hjá Fjársýslu ríkisins samkvæmt upplýsingum í eignakerfi fjárhagsbókhaldsins.

Árið 2017 var keyptur nýr búnaður fyrir 7,3 m.kr. sem kemur til hækkunar á eignum en afskriftir til lækkunar námu 3,5 m.kr. Áhöld og búnaður námu samtals 9,5 m.kr. í árslok 2017.

7.1.3 Tengdir aðilar, ríkisaðilar

Krafa á tengda aðila nam í árslok 2017 samtals 52,4 m.kr. Um er að ræða 25,7 m.kr. inneign hjá ríkissjóði vegna viðskiptareiknings við ríkissjóð og kröfu á ríkissjóð vegna orlofsskuldbindinga að fjárhæð 26,7 m.kr. Orlofsskuldbindingin er vegna leiðréttinga á orlofsskuldbindingu sem færð var yfir á eigið fé í stofnefnahagsreikningi en hún er nú færð sem krafa á ríkissjóð á grundvelli yfirlýsingar fjármála- og efnahagsráðuneytisins.

7.2 Eigið fé

7.2.1 Höfuðstóll

Skilgreining á framlagi ríkissjóðs og færsluaðferð leiðir það af sér að höfuðstóll Samkeppniseftirlitsins sýnir uppsafnaðan tekjuafgang/-halla stofnunarinnar gagnvart fjárveitingum. Í árslok 2017 sýnir höfuðstóll Samkeppniseftirlitsins ónotaða fjárveitingu að fjárhæð 9,5 m.kr. og hafði staðan batnað um 5,3 m.kr. frá árinu á undan eða sem nemur tekjuafgangi ársins.

7.3 Skuldir

7.3.1 Tengdir aðilar, ríkisaðilar

Um er að ræða 11 þús.kr. skuld við ríkisstofnanir vegna ógreiddra reikninga í árslok.

7.3.2 Ýmsar skammtímaskuldir

Ýmsar skammtímaskuldir námu 42,9 m.kr. í árslok 2017. Þrenns konar skuldir eru á þessum viðskiptareikningi. Um að ræða 32,4 m.kr. skuld vegna orlofsskuldbindinga, 1,6 m.kr. vegna ógreiddra launa í kjölfar launaleiðréttinga og 8,9 m.kr. skuld vegna ógreiddra reikninga í árslok.

Frá og með árinu 2017 er orlofsskuldbinding gjaldfærð í rekstrarreikningum stofnana í A-hluta til samræmis við LOF. Á móti kemur skuldfærsla í efnahagsreikningi. Staðan nam 32,4 m.kr. í árslok 2017 og hafði hækkað um 5,7 m.kr. frá uppfærslu í byrjun árs. Orlofsskuldbinding er yfirfarin hjá Fjársýslu ríkisins.

Ógreidd laun að fjárhæð 1,6 m.kr. í árslok 2017 stafa eingöngu af leiðréttingu sem gerð var vegna afturvirkra ákvæða í kjarasamningum sem gerðir voru á árinu 2018. Um var að ræða leiðréttingu á launum ársins 2017 sem greidd var út 1. mars 2018. Ógreiddir reikningar í árslok 2017 voru greiddir í byrjun árs 2018.

7.3.3 Frestun tekjufærslu fjárfestingaheimilda

Fyrirframgreiddar tekjur eða frestun tekjufærslu vegna fjárveitingar til fjárfestinga er nýr skuldaliður sem varð til í framhaldi af þeirri breytingu samkvæmt LOF að eignfæra fjárfestingar og gjaldfæra afskriftir af búnaði. Fram til ársins 2017 voru kaup á eignum, svo sem húsbúnaði, tækjabúnaði, tölvum og stærri eignum svo sem bifreiðum og fasteignum, gjaldfærðar hjá stofnunum í A-hluta á kaupári og fjárveiting til kaupanna tekjufærð á sama ári.

Frá og með 2017 eru slík kaup eignfærð og reiknaðar árlegar afskriftir af eignunum. Þær fjárveitingar sem eru til kaupanna eru því færðar til skuldar í efnahagsreikningi að frádregnum þeim fjárveitingum sem eru færðar í rekstrarreikning á móti afskriftum.

Frestun tekjufærslu fjárfestingarheimilda nam 9,5 m.kr. í árslok 2017 samanborið við 5,7 m.kr. í stofnefnahagsreikningi 1. janúar 2017 sem er hækkun um 3,8 m.kr. Fjárfesting hjá Samkeppniseftirliti í tækjum, búnaði, áhöldum og óefnislegum eignum nam 7,3 m.kr. en afskriftir ársins að fjárhæð 3,5 m.kr. koma til lækkunar.

7.4 Niðurstöður/ábendingar

Endurskoðun efnahagsliða var án athugasemda.

8 Önnur atriði

8.1 Staðfestingarbréf stjórnenda

Fyrir liggur staðfestingarbréf stjórnenda um upplýsingar, skuldir og skuldbindingar vegna ársreiknings 2017. Ekki komu fram neinar upplýsingar í staðfestingarbréfinu sem breyta ársreikningi stofnunarinnar.

8.2 Óhæðisyfirlýsing

Fyrir liggur yfirlýsing um óhæði þeirra starfsmanna Ríkisendurskoðunar sem komu að endurskoðuninni.

Ríkisendurskoðun
Bríetartúni 7 – 105 Reykjavík
Sími 569-7100

postur@rikisendurskodun.is – www.rikisendurskodun.is